

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΕΠ ΤΟΥ ΕΤΠΑ ΚΑΙ ΤΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
"ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"
Ταχ. Δ/ση : Αερ. Παπαναστασίου 34
Ταχ. Κώδικας : 115271, Αθήνα
Πληροφορίες: Τ. Σουργιαδάκης
Τηλ.: 213.214.2237
Fax : 210 6920437
Email: t.sourgiadakis@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 03 11 2017
Α.Π.: οικ. 11949

Κωδικός Πρόσκλησης: 10.4c.15.1.1
Α/Α ΟΠΣ: 2431
Έκδοση: 1/0

Προς:

1. **ΒΟΥΛΗ των ΕΛΛΗΝΩΝ**
Μέγαρο Βουλής, 100 21 Αθήνα
2. **Υπηρεσία Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων**
Αμαλίας 14 (3ος όροφος), 10557, Αθήνα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»
2014-2020

ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (10):

Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα
με έμφαση στις αστικές περιοχές

Ο ΟΠΟΙΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ

«Ενεργειακή αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων σε περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες – ΒΟΥΛΗ των ΕΛΛΗΝΩΝ»

Η Ειδική Γραμματέας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ ΕΤΠΑ και ΤΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) με αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006»,
2. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ . 63/2005 (ΦΕΚ 98 / Α / 22-04-2005),
3. Το Νόμο 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 (ΦΕΚ 265 / Α / 23-12-2014), όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 4328 / 2015 (ΦΕΚ 51 / Α / 14-05-2015) και το Νόμο 4331 / 2015 (ΦΕΚ 69 / Α / 02-07-2015) και ισχύει,
4. Το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 70 / 2015 (ΦΕΚ 114 / Α / 22-09-2015) για τη μετονομασία του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,
5. Την υπ. αρ. πρωτ. 34686 / 27-03-2015 Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού (ΦΕΚ 178 / 27-03-2015 του Τεύχους Υπαλλήλων Ειδικών Θέσεων και Οργάνων Διοίκησης Φορέων του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα) για το Διορισμό της Ειδικής Γραμματέως στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π) του ΕΤΠΑ και ΤΣ,
6. Την Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) με αρ. 53683 / ΕΥΘΥ 459 / 18-05-2015 (ΦΕΚ 981 / Β / 28-05-2015) με την οποία ορίζεται η Διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» - Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α,
7. Την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. ΥΠΑΝΑΝ / 79473 / 30-12-2014 για την Τοποθέτηση Προϊσταμένου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»,
8. Την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C (2014) 10160 final / 18-12-2014 (CCI 2014GR16M10P001) που αφορά στην έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020,
9. Την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) με αρ. 173729/12-12-2014 για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014 – 2020 (ΑΔΑ: 6ΨΣΗ0-ΑΨ9),
10. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/1-11-2016 (ΦΕΚ 3521/Β/2016) Υπουργική Απόφαση για την τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ.81986 /ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822Β/24.08.2015) Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014 – 2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».
11. Την από 03-07-2015 απόφαση της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020, με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ («Έγγραφο Εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020»), ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων, όπως αυτά περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα πρόσκληση έγγραφο,
12. Τη με αρ. πρωτ. οικ.7623/27-6-2017 Απόφαση της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020, με γραπτή διαδικασία, με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ («Έγγραφο 6ης Εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020»), ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι,
13. Την Απόφαση με αριθμ.ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30 Ιουνίου 2017 Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, ΦΕΚ 2367/Β/12-07-2017
14. Τη με α.π.74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 Εγκύκλιος με θέμα: «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020»
15. Η από 19/7/2016 Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/С 262/01)
16. Το με α.π.115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων»
17. Το με α.π.92415/ΕΥΚΕ6282/28-08-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων»
18. Τον Ν. 4122/2013 (ΦΕΚ 42/Α/19-02-2013) "Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις”

19. Τον Ν. 4342/2015 (ΦΕΚ 143/Α'/09-11-2015) για την ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
20. Το άρθρο 11 του Ν.4355/2015 με το οποίο προστέθηκε η παράγραφος 4 στο άρθρο 10 του Ν.3028/2002 περί Προστασίας Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
21. Τον Κανονισμό της Βουλής των Ελλήνων Μέρος Α (ΦΕΚ 57 Α'/20.4.2010) και 16.07.2010(ΦΕΚ 139 Α'/10.8.2010) και Μέρος Β, ΦΕΚ 51/Α/97, όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει
22. Την με α.π. 113716/ΕΥΚΕ6564/18-10-2017 γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ για το σχέδιο της παρούσας Πρόσκλησης.
23. Την με α.π. 182526/738/19-10-2017 γνωμοδότηση της Επιτελικής Δομής Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέας Ενέργειας για το σχέδιο της παρούσας Πρόσκλησης.

Κ Α Λ Ε Ι

Τον παρακάτω δυνητικό δικαιούχο:

•ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

για την υποβολή πρότασης έργου (πράξης), προκειμένου να ενταχθεί και χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 10 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΥΜΕΠΕΡΑΑ» 2014-2020.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η πρόταση που θα υποβληθεί στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης αφορά στην δράση 10.4c.15.1.1 «Ενεργειακή αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων σε Περισσότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες» του ειδικού στόχου 15 της επενδυτικής προτεραιότητας 4c του Άξονα Προτεραιότητας 10 του Ε.Π. και ειδικότερα στην ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου της Βουλής των Ελλήνων, το οποίο έχει χαμηλή ενεργειακή κλάση αλλά μεγάλη σημαντικότητα στην ιστορική διαδρομή του.

Οι αναβαθμίσεις θα αφορούν :

1) **Επεμβάσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ)**, όπως πχ επεμβάσεις επί του κελύφους με προσθήκη μόνωσης, αντικατάσταση κουφωμάτων και υαλοπινάκων με νέα πιστοποιημένα, υψηλής ενεργειακής απόδοσης, αντικατάσταση συστήματος καυστήρα/λέβητα/σωληνώσεων με σύστημα που επιτρέπει χρήση ΑΠΕ, αντικατάσταση παλαιού συστήματος κλιματισμού, παθητικά ηλιακά συστήματα κτλ.,

2) **Δράσεις Αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)**, όπως πχ εγκατάστασης ταυτόχρονης παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας υψηλής αποδοτικότητας, κατασκευή εγκατάστασης εκμετάλλευσης της παραγόμενης θερμικής ενέργειας από ΣΗΘΥΑ ή/και ΑΠΕ για παραγωγή ψύξης κτλ

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 2.1. Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στον ακόλουθο θεματικό στόχο, επενδυτική προτεραιότητα, ειδικό στόχο, κατηγορία περιφέρειας ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Πίνακας 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : ΥΜΕΠΕΡΑΑ	ΚΩΔ.	2
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές	ΚΩΔ.	10
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	ΚΩΔ.	4
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών	ΚΩΔ.	4c

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ

ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης			
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	Εξοικονόμηση ενέργειας στο Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα	ΚΩΔ.	15
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	Περισσότερο Ανεπτυγμένη	ΚΩΔ.	1

- 2.2. Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ε.Π.:	Α.Π.:	ΤΑΜΕΙΟ:	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:			
2	10	ΕΤΠΑ	4c			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
CO32	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων	KWh/έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	43.073.000,00	-	
CO34	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι ισοδυνάμου CO2	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	206,00	-	

Σε σχέση με την έγκαιρη συλλογή και παρακολούθηση των δεικτών, ο Δικαιούχος της κάθε πράξης οφείλει να συμμορφώνεται με τις σχετικές προβλέψεις / απαιτήσεις του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών, να ενημερώνει έγκαιρα την ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ για την πορεία υλοποίησης των δεικτών της πράξης και να επιτρέπει την πρόσβαση σε σχετικά δεδομένα σε εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 3.1. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη (όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινωτική συνδρομής) που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 3.000.000,00 € και κατανέμεται κατά πεδίο παρέμβασης και δράση καθώς και κατηγορία περιφέρειας ως ακολούθως:

Πίνακας 3

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΥΜΕΠΕΡΑΑ			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : 10			
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4c			
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 15			
A/A	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ / ΔΡΑΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
013	Δράση 10.4c.15.1.1: Ενεργειακή αναβάθμιση Δημοσίων Κτιρίων σε Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	3.000.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ			3.000.000,00 €

- 3.2 Η Δ.Α. δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της δράση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΕΠ).
- 3.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις σε ύψος προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης, ώστε να τηρούνται οι διατάξεις του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και της κείμενης Νομοθεσίας.
- 3.4 Τα έργα να εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις που κριθούν ότι δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης των προτεινόμενων πράξεων να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπίδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1. Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 31/12/2023. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.
- 4.2. Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.3. Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. Πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016) Υπουργική Απόφαση με θέμα Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 - Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων», με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων.
- 4.4. Επισημαίνεται ότι η επιλεξιμότητα των δαπανών εξετάζεται επιπλέον βάσει του νομοθετικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του οποίου αυτές τυχόν χρηματοδοτούνται (π.χ. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014, Απόφαση 2012/21/ΕΕ ΥΓΟΣ κλπ)
- 4.5. Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας.
- Εφόσον η πρόταση περιλαμβάνει υποέργο εκπόνησης μελετών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει απαραίτητα το αντίστοιχο έργο ως διακριτό υποέργο.
  - Στο υποέργο των μελετών περιλαμβάνεται υποχρεωτικά η έκδοση όλων των απαραίτητων αδειοδοτήσεων (πχ αποφάσεις αρμόδιας αρχαιολογικής υπηρεσίας, πολεοδομίας κλπ), που οφείλει να προσκομίσει ο δικαιούχος με την έκδοσή τους.
  - Με την ολοκλήρωση του υποέργου των μελετών, θα πρέπει ο Δικαιούχος να υποβάλλει στην ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ εντός 30 ημερών την εγκεκριμένη οριστική μελέτη και μελέτη εφαρμογής, υπεύθυνη δήλωση του μελετητή με τις τυχόν αλλαγές που προέκυψαν σε σχέση με την αξιολογημένη προμελέτη που θα υποβληθεί με αναλυτικό αιτιολογημένο αίτημα τροποποίησης/επικαιροποίησης, το επικαιροποιημένο ΤΔΠΠ και τα τεύχη δημοπράτησης του έργου της κατασκευής συνοδευόμενα από όλες τις απαραίτητες αδειοδοτήσεις, τους Περιβαλλοντικούς Όρους όπου απαιτείται και τα λοιπά στοιχεία, σύμφωνα με τα αναφερόμενα της παρ. 5.3 της παρούσας πρόσκλησης, προκειμένου να ληφθούν οι απαραίτητες προεγκρίσεις για το διαγωνισμό αναδόχου της κατασκευής, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Με την υποβολή των ανωτέρω στοιχείων, ο Δικαιούχος μπορεί να υποβάλει για προέγκριση τους λογαριασμούς αποπληρωμής του υποέργου των μελετών.
  - Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες εργασίες:
    - Κινητά στοιχεία, μη μόνιμου χαρακτήρα (πχ κουρτίνες, εσωτερικές περσίδες κλπ)

Επιπλέον των ανωτέρω, ισχύουν τα εξής:

- (1) Η τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της Πράξης προκύπτει από το Π.Ε.Α. (Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης) του προτεινόμενου κτιρίου στην υφιστάμενη κατάστασή του, το οποίο θα κατατεθεί από τον Δυνητικό Δικαιούχο με την υποβολή της Πρότασης.
- (2) Εργασίες συντήρησης δεν είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από το Ε.Π.
- (3) Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών από την υλοποίηση των ενταγμένων Πράξεων θα επιβεβαιωθεί με την έκδοση

Π.Ε.Α. μετά το πέρας των επεμβάσεων, και σε κάθε περίπτωση πριν την οριστική παραλαβή του έργου.

- (4) Είναι επιλέξιμη η δαπάνη έκδοσης των απαιτούμενων ΠΕΑ
- (5) Το Π.Ε.Α. του προτεινόμενου κτιρίου στην υφιστάμενη κατάσταση του πρέπει να έχει ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη της ημερομηνίας ενημέρωσης του ειδικού λογαριασμού ΤΕΕ-ΚΕΝΑΚ, ως προς τον ισχύοντα Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Α.Π. ΔΕΠΕΑ/οικ 178581/30-06-17, ΦΕΚ 2367/Β' /12-07-17).

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 5.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις προτάσεις στο ΟΠΣ. – ΕΣΠΑ 2014-2020. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ:

- αφενός τα στελέχη του Δικαιούχου για συμπλήρωση δελτίων και
- αφετέρου ο νόμιμος εκπρόσωπος του Δικαιούχου για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση logon.mnec.gr.

Εάν ο Δικαιούχος δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΟΠΣ από την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα σύμφωνα με τις οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση logon.mnec.gr, πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης

- 5.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω ΟΠΣ – ΕΣΠΑ και **μόνο η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υπογεγραμμένη** στην :

«ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"»

Αεροπόρου Παπαναστασίου 34,

Αθήνα 11527

από την 06 11 2017 (ημερομηνία έναρξης υποβολής προτάσεων)

έως και την 28 02 2018

Προτάσεις οι οποίες θα υποβάλλονται στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ (Κατάσταση Δελτίου: Υποβληθέν), δεν θα γίνονται δεκτές.

Στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης η ημερομηνία υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο νωρίτερα της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης. Η ενημέρωση των δυναμικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας.

- 5.3 Η ηλεκτρονική πρόταση στο ΟΠΣ, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης χρηματοδότησης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

1. Αίτηση Χρηματοδότησης, υπόδειγμα της οποίας επισυνάπτεται στην παρούσα πρόσκληση και βρίσκεται δημοσιευμένη στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <https://www.espa.gr/el/Pages/Proclamations.aspx> και www.ymeperaa.gr
2. Τεχνικό Δελτίο Πράξης, οδηγίες για την συμπλήρωση του οποίου επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση και είναι δημοσιευμένες στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <https://www.espa.gr/el/Pages/Proclamations.aspx>, και www.ymeperaa.gr. Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης συμπληρώνεται από το δικαιούχο μόνο ηλεκτρονικά στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ.

3. Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του.
4. Φάκελος Τεκμηρίωσης Διοικητικής Ικανότητας, Επιχειρησιακής Ικανότητας, Χρηματοοικονομικής Ικανότητας (εφόσον απαιτείται), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επισυναπτόμενο έγγραφο «Οδηγός για την Εκτίμηση της Διαχειριστικής Ικανότητας Δυνητικών Δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020».
5. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου, βάσει νόμου, διοικητικής ή κανονιστικής διάταξης.
6. Απόφαση αρμόδιου οργάνου για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και εξουσιοδότηση εκπροσώπου.
7. Σε περίπτωση που η αρμοδιότητα για την υλοποίηση ή/και λειτουργία της πράξης εκχωρείται σε άλλο οργανισμό ή φορέα, υποβάλλεται προγραμματική σύμβαση ή σχετικές αποφάσεις των Δ.Σ. των συμβαλλομένων μερών για την έγκριση σχεδίου προγραμματικής σύμβασης και την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
8. Βεβαίωση-Δήλωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του Έργου.
9. Τεχνική Περιγραφή και Προϋπολογισμός Δημοπράτησης.
10. Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος.
11. Τεύχη Δημοπράτησης (Σχέδιο ή Εγκεκριμένα Τεύχη σε περίπτωση εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας),
12. Για τα υποέργα που τυχόν έχουν συμβασιοποιηθεί, όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την εξέταση της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης.
13. Αποτελέσματα έρευνας αγοράς και σχετική τεκμηρίωση για υποέργα προμηθειών, εφόσον απαιτείται.
14. Πίνακες για την εξέταση της συμμόρφωσης με τις κατευθύνσεις της ΚΥΑ ΣΜΠΕ του ΕΠ.
15. Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία
16. Χάρτης γενικής οριζοντιογραφίας Πράξης
17. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Τεχνική Σύνοψη και σχετικός χάρτης, ή Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί όροι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για το σύνολο του έργου
18. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών
19. Πίνακας Δ1 με στάδια εξέλιξης απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης πράξης
20. Πίνακας Δ2 αποτύπωσης προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών όπως των αδειών και εγκρίσεων του συνόλου της πράξης και του βαθμού προόδου αυτής
21. Δελτίο Ενεργειών Ωρίμανσης και Υποχρεώσεων Πράξης, με συμπλήρωση στο ΟΠΣ
22. Τεκμηρίωση κόστους ανάλογα με τη μορφή υλοποίησης της πράξης, σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/Β/ 01-11-2016) Υπουργική Απόφαση Έγκριση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986 / ΕΥΘΥ 712 / 31-07-2015 (ΦΕΚ 1822 / Β / 24-08-2015) Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014 – 2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) 2014-2020.
23. Χρηματοοικονομική ανάλυση για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων, η οποία εκπονείται σύμφωνα με τις συνημμένες οδηγίες, εφόσον απαιτείται.
24. Φάκελος Κρατικής Ενίσχυσης για έργα που ενέχουν στοιχεία Κρατικής Ενίσχυσης εφόσον απαιτείται.

Λοιπά έγγραφα που απαιτούνται από την ΕΥΔ:

- Πίνακας των τυχόν αναγκαίων υποστηρικτικών κατά περίπτωση μελετών ωρίμανσης της πράξης
- Στοιχεία νομιμότητας και κυριότητας των κτιρίων (οικοδομική άδεια υφιστάμενου και οικοδομική άδεια εργασιών αναβάθμισης οικείας ΥΔΟΜ, φάκελος μελετών, ανάλυση κόστους - οφέλους στην οποία να τεκμηριώνεται η επιλογή των παρεμβάσεων, βεβαίωση νομιμότητας μηχανικού σύμφωνα με το 4178/2013, μετεγγραφή των υπαρχόντων ακινήτων στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή κτηματολογικό γραφείο κτλ).
- Για τα υφιστάμενα κτίρια έγκυρο και σε ισχύ Πιστοποιητικό/ά Ενεργειακής Απόδοσης ανά κτίριο ή θερμική ζώνη, κατόπιν Ενεργειακής Επιθεώρησης, με βάση τον ισχύοντα εγκεκριμένο Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) (βλέπε σχετικό με α/α 13 καθώς και το εδάφιο (5) της

παραγράφου 4.5 (Ειδικότεροι Κανόνες Επιλεξιμότητας). Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης, τα οποία δεν ικανοποιούν τα αναφερόμενα στο εδάφιο (5) της παραγράφου 4.5, δεν γίνονται αποδεκτά.

- Έγγραφο σύμφωνης γνώμης για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν.4355/2015 (με το οποίο προστέθηκε η παράγραφος 4 στο άρθρο 10 του Ν.3028/2002) περί Προστασίας Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Ο υποψήφιος δικαιούχος υποβάλλει την πρότασή του και τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά **αποκλειστικά** μέσω του ΟΠΣ. Τα συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf. Η πρόταση του δικαιούχου και τα συνοδευτικά έγγραφα (εφόσον υπογράφονται) φέρουν την ψηφιακή υπογραφή του εκπροσώπου του δικαιούχου ή των εχόντων υποχρέωση προς τούτου και δεν απαιτείται σχετική θεώρηση. Στην περίπτωση που ο νόμιμος εκπρόσωπος δεν διαθέτει ψηφιακή υπογραφή, επισυνάπτεται απαραίτητα σε μορφή αρχείου pdf η υπογεγραμμένη αίτηση χρηματοδότησης από το νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου. Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ) ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην:

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ",
Αεροπόρου Παπαναστασίου 34, Αθήνα 11527,
από 09:00 έως και 15:00, το αργότερο έως την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασής του
συνημμένα στην υπογεγραμμένη αίτηση χρηματοδότησης.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή πρότασης από τον υποψήφιο δικαιούχο ή τον συντονιστή εταίρο, στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους, σύμφωνα με τις ανωτέρω απαιτήσεις του κεφαλαίου 4 η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. ακολουθεί τα παρακάτω βήματα:

6.1. Αξιολόγηση των προτάσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ σε δύο στάδια:

Α΄ Στάδιο : Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης

Β΄ Στάδιο : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια από την Επιτροπή Παρακολούθησης, που επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση.

Η αξιολόγηση των προτάσεων ακολουθεί την παρακάτω μεθοδολογία :

Άμεση Αξιολόγηση

Η πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία υποβολής της στην ΕΥΔ. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου, από την αρμόδια διαχειριστική αρχή, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από τον δικαιούχο. [παρ. 2, άρθρο 20, ν. 4314/2014] όπως ισχύει

6.2. Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Οι δυνητικοί Δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 της ΥΑ με αριθ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016). Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α΄ της αξιολόγησης

β) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β΄ της αξιολόγησης, στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από το Δικαιούχο και όπου απαιτείται υπογεγραμμένη και από τον φορέα πρότασης, δηλαδή τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός φορέας από τον δικαιούχο.

Η ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ πρωτοκολλεί και εξετάζει όλες τις υποβαλλόμενες ενστάσεις. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και κοινοποιούνται στους δυνητικούς δικαιούχους που υπέβαλαν την ένσταση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών και αναρτώνται στο Πρόγραμμα

Διαύγεια.

Οι ενστάσεις δύνανται να εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Αν η υποβληθείσα ένσταση η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' (άμεση ή συγκριτική αξιολόγηση) γίνει δεκτή, η ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση αφορά το στάδιο Β' της αξιολόγησης:

Στην περίπτωση εφαρμογής άμεσης αξιολόγησης, εφόσον γίνει αποδεκτή η ένσταση η πρόταση, επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησής και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

- 6.3. Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από τον/την Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών του ΕΤΠΑ και ΤΣ σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισηγήσης του προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ.
- 6.4. Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του Ε.Π.: www.ymerpeaa.gr του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π., των δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 6.5. Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στον κ. Τριαντάφυλλο Σουργιαδάκη, 213 2142237, e-mail: t.sourgiadakis@mou.gr
- 6.6. Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το σύστημα διαχείρισης του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, πίνακα επιλεξιμότητας δαπανών, δεικτών παρακολούθησης φυσικού αντικείμενου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <http://www.espa.gr> και www.ymerpeaa.gr Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΕΥΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Η Ειδική Γραμματέας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ ΕΤΠΑ και ΤΣ

Φωτονιάτα Ευγενία

Συνημμένα:

1. Υπόδειγμα Αίτησης χρηματοδότησης
2. Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης & Οδηγίες συμπλήρωσης
3. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης
4. Κριτήρια Επιλογής πράξεων – Μεθοδολογία αξιολόγησης
5. Οδηγός εκτίμησης διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων & υποδείγματα
6. Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 & Υπόδειγμα φύλλου υπολογισμού καθαρών εσόδων
7. Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα, για εκτίμηση ρεαλιστικότητας χρονοδιαγράμματος
8. Πίνακας Β3, βάσει του οποίου εξετάζεται κατά πόσο η πράξη σέβεται τις αρχές της αιεφόρου ανάπτυξης ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης ΚΥΑ Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ.
9. Δελτίο Προόδου Ενεργειών Ωρίμανσης Υποχρεώσεων_Υπόδειγμα
10. Πίνακας Δ1 με στάδια εξέλιξης απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης πράξης
11. Πίνακας Δ2 αποτύπωσης προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών
12. Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων
13. Παράρτημα ΙΙ: Για την εξειδίκευση του κριτηρίου αξιολόγησης «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία», προκειμένου να συνταχθεί η «Έκθεση Τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία».
14. Το με αρ.πρωτ.39499/ΕΥΚΕ5288/31-3-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες σχετικά με την υποβολή εκθέσεων τεκμηρίωσης στο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας».
15. Η με αρ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ Β '3521/1-11-16) Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014 – 2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

Το Παράρτημα Ι και τα υπόλοιπα συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.ymeperaa.gr

Εσωτερική διανομή:

1. Μονάδες Α', Απ, Βπ1'

2. Γραφείο κ. Ε. Φωτονιάτα, Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών Ε.Π. του ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής

Κοινοποίηση:

1. Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ, Νίκης 10, 10563 Αθήνα

2. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (Ε.Υ.Σ.Ε.), Νίκης 10, 10563 Αθήνα

3. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας Μεσογείων 119 ΤΚ 10192 Αθήνα

4. Γενικός Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, Μεσογείων 119 ΤΚ 10192 Αθήνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της Δ.Α. προς τη ΔΔΕ.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί τους 18 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνουν έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. *Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.*
- (iv) Να ενημερώνουν έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων.
- (vi) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιούν διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζουν το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) -

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργούν μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητα τους.
- (ii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης
- α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
- β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.
- Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.
- Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΕΠ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.
- Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται τη συμπεριληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα ΧΙΙ του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
- α) Να αναρτούν προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
- β) Να τοποθετούν μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.
- Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.
- γ) Να λειτουργούν διαδικτυακούς τόπους, στους οποίους θα αναρτούν στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογης με το επίπεδο της στήριξης, στόχοι και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
- δ) Να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.

- ε) Να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.
- στ) -

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρούν και να ενημερώνουν φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων/εντύπων που απαιτούνται σε πράξεις ΕΚΤ για τη συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων σε αυτές, όπως ερωτηματολόγια, υπεύθυνες δηλώσεις, κλπ που συμπληρώνουν οι συμμετέχοντες.

Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών ή τριών (3) ετών, στην περίπτωση πράξεων επιλέξιμης δαπάνης που δεν υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να τηρούν ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π.
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

